

“Isa, ma ei suuda niimoodi... Ma ei jaksa enam ema peksu välja kannatada! Mida ma küll nii palju kurja olen teinud...” Tüdruku nuuksed matavad ta sõnad endasse. Kati istub telefoni juures nagu hunnik õnnetust. “Lõpeks see kord juba,” kostab vaikne soigumine südantlõhestava nutu vahele.

Martinil, tema isal, pole võimalust kuigi palju midagi lisada. Ta kuulab tütre nuuksumist ning sunnib hääletooni rahulikuks.

“Tütreste, kallis... Mu armas kõnelev kuld-nokk! Püüa veel paar päeva kannatada. Siis on minu sünnipäev ja ema lubas mulle, et saad kolm päeva minu juures olla. Siin ei pea sa midagi tegema, saad puhata, kinno minna, televiisorit vaadata, eks?” Mees tunneb, et tal endal on pisarad liiga lähedal, kõne jätkamine tundub peaaegu võimatu. Tema laps, tema

armas tütar... “Ärme enam telefonitsi räägi, saad ema käest veelgi rohkem sugeda. Sulle ei meeldiks ju minu sünnipäevale tulla segipekstud silmnäoga, ega?”

“Jah, isa. Ma palvetan meie kõigi eest, et taevane isa meile kõigile pikka meelt, head tervist ja kannatust saadaks. Head ööd, isa!”

“Head ööd,” ütleb mees vaikselt. Oleks jumal olemas, ei peaks ükski noor neiu selliseid kannatusi taluma, mõtleb ta endamisi.

Kati paneb telefonitoru käest ja samal hetkel lajatab pudrunuia tugev löök talle keset selga.

“Ah et sina tahad meie kõigi eest palvetada?! Tahad palvetada ka abielurikkuja eest! Et Jumal talle ikka head tervist saadaks? Sellele sugutäkule on seda head tervist tõesti kõige rohkem vaja! Jumala palge ees on siin tema naine ja laps, kelle eest ta peaks hea seisma ja hoolitsema, mitte seal linnas võrgutaja ja hullutaja seelikust kinni hoidma ega oma sohilast poputama! Oh Jumal, anna mulle, patusele, andeks! Aga sinust, laps, tahan ma Saatana enne abiellumist välja peksta! Kahe kuu pärast saad sa kaheksateist täis ja pead meie koguduse Mihkli naiseks saama. Mihkel,

õnnetu hing, on juba üle aasta lesk ja tema viis lapsukest vajavad ema hoolt ja hellust.”

Ema Ella on oma tulises kõnes lausa ilus – ehkki ta sellist jumalavallatut hinnangut enese kohta kuulda ei tahaks. Silmad hõõguvad veendumusest, et tema teab täpselt, mis tema lapsele ning kõigile ümbritsevatele parim on. Jumal on tema usku proovile pannud, kasvõi mehe äraminekuga, ent Ella teab täpselt, et tema ainus tütar peab käima õiget rada. Ei ainsamatki ahvatlust, mis võiks noore neiu au ja usutunnistuse ohtu seada! Ei meiki, ei seksijutte, ei kenasid riideid. Üksnes töö, palved ja peks, et noor taimeke kuhugipoole viltu ei saaks kalduda. Mihkel, jah, Mihkel oskab seda patust hoida ja kui tütar Mihkliga paari läheb, on ka ema vanaduspäevad kindlustatud.

“Aga, emakene, kallid! Mihkel on ometi minu isastki vanem. Kuidas ma...”

Seekord ei öelnud ema enam midagi, lõi Katile vaid lahtise käega paar plaksakat näkku ja pöördus siis minekule, kuid üleõla viskas siiski:

“Enne magamaminekut loed täna paljal põrandal põlvitades kakskümmend Meie Isa palvet!”

Uks langes kinni. Kati kobis vaikselt põrandale ning alustas. “Meie isa, kes sa oled taevas, pühitsetud olgu sinu nimi, sinu riik tulgu, sinu tahtmine sündigu nagu taevas, nõnda ka maa peal...”

Palvelõng katkes, sest Kati jäi mõttesse. Halastaja Jumal, Armastuse Jumal... Nii on pühakirjas taevaisa kohta öeldud. Kas tõesti saab olla Jumala tahtmine, et tema, Kati, iga päev peksa peab saama? Ta teadis, mis ema ta arutluse kohta ütleks – saatan on tema selja taga ning takistab tal palvetamast. Kõik kõrvalised mõtted on saatanast, oli ema kindel. Kas aga tõesti tahab Jumal, et Kati paljaste põlvedega külmal kõval põrandal oleks? Või lubaks tema, halastuse võrdkuju, ka voodis teki all palvetada? Igaks juhuks luges Kati paar meie-isa veel põrandal. Siis aga, kartes oma ema rohkem kui Jumalat ning kuulates, et kardetu on teises toas juba voodisse heitnud, puges ka ise sooja teki alla.

“Sinu tahtmine sündigu,” sosistas ta ei-tea-mitmenda palve juures enne uinumist.

Järgmised kaks päeva püüdis Kati eriti agar ja noble olla. Isegi ema sõim, peks ja mõnitused ei tundunud nii alandavad. Saaks vaid ära, isa juurde...

Kati polnud isa näinud täpselt aasta. Seekord oli eriline sünnipäev – isa sai neljakümne aastaseks.

Sõidupäeval hakkas Kati end juba varavalges sättima - tõi kaevust puhast vett, tegi köögipliidi alla tule, soojendas vee üles, pesi end ja pani selga uue kleidi. Ega seal suuremat vahet ei olnud, kas kleit oli uus või vana, sest kõik Kati riided olid musta värvi, ka jalatsid ja sukad, välja arvatud aluspüksid. Need pidid alati valged olema, nii nõudis ema. Väljapoole talu piire ilma sukkadeta minna ei tohtinud, isegi kui õues oli suvi ja mitukümmend sooja-kraadi. Ema ei kandnud ise ega lubanud ka Katil mingit muud värvi riideid kanda.

Koolis sai Kati vaid põhikooli lõpetada, siis pidi ta ema kõrvale koduseks jääma, kanu ja mesipuid hooldama. Kanu oli mitusada, mesi-

puid seitsekümmend üheksa. Nende pidamine oli Kati ja tema ema elatusallikaks.

Haridust pidas ema ebavajalikuks. Milleks on usklikul taluperenaisel vaja teada ilmalaste pattudest?

Kooli kohustulikku kirjandust ei saanud ema siiski ära keelata, ehkki rõõmu ta raamatut lugeva tütre üle ei tundnud. Kati aga sai nende lehekülgedelt aimu sellest, et raamatutes on peidus hoopis teistsugune, päris isevärki maailm. Pööningult leitud musketäride raamat vaid kinnitas seda, kui Kati hirmsa keretäiega riskides öösiti taskulambiga teki all nende vaprate meeste ja kaunite naiste seiklustest luges. Ohh... Oli seal vast palju ihaldusväärset! Kusagil pulbitses elu, mis Kati jaoks oli keelatud.

Kati unistused ilusast ja tõelisest elust olid üsna ebamäärased: ta teadis ümbritsevast maailmast liiga vähe, et midagi soovida või millestki unistada. Tema perekond oli usklik ema, kes lahkema käega peksu kui süüa lubas, tema haridus oli plaanide seadmiseks napi-võitu ning sõpru-tuttavaid, kellest heas või

halvas eeskuju võtta, tal lihtsalt polnud. Ema ei soosinud sõbrustamist...

Televiisorit ega raadiot nende peres polnud ja ajalehti ema ka ei tellinud. Need ju puha ilmalaste tehtud ja hirmsat patuelu täis.

Oli kaasaeg ja Jürilepa talu polnud polnud vabariigi pealinnast üldse kaugel. Kõigest 37 kilomeetrit. Bussipeatuseni oli neli kilomeetrit ja buss ise käis vaid mõned korrad päevas. Munade ja mee linna viimise ja turustamisega tegeles juba kümmekond aastat seesama vaga mees Mihkel, ema suur lemmik.

Ometi, miski Kati sisemuses oli olude kiuste nii küpseks saanud, et ootas kannatamatult pakitsedes oma õiget aega... Aega, mis pidi nüüd, peaaegu kohe, kätte jõudma.

Sõidupalavik valdas Katit juba hallikarva porises bussipeatuses seistes ja logisevat maaliinibussi oodates. Oleks Kati pidanud kellelegi ütlema, tundis ta rohkem erutust või hirmu, pole ta seda teha osanud. Nii tahaks juba rutem isa näha! Suure linna ja lärmaka linnamelu ees oli aga suur-suur-suur hirm. Kui isa bussijaamas bussil vastas pole, siis peab kõigepealt trammiga Balti jaama sõitma ja sealt veel bussiga Mähele. Oh, Issand!

Tüdruk oli aru saanud, et inimesed, kes teda esimest korda nägid, vaatasid teda tihtilugu põluseguse imestusega – tänapäeval näeb nii vanamoodsalt rietatud terve mõistusega noort ning hea figuuriga tütarlast harva.

Katil endal oli neil puhkudel väga piinlik, kuid ta rahustas end mõttega, et nime tal otsaette kirjutatud ei ole ja vaevalt ta tulevikus

neid võõraid inimesi veel kusagil kohtab. Ta langetas vaid pilgu ja palvetas – see aitas mitte mõelda, et miks see kõik on nii ja mitte teisiti. Hullupööra häbi oli aga ikka. Nii mõnigi kord oli Kati soovinud, et ta kas maast läbi vajuks või lihtsalt nähtamatuks muutuks. Ta riided olid koledad ja vormitud ning ikka kippus Katist hoovama veidike kanalauda sõnnikuhaisu ning tuulutamata talutubade kerget kopituselehka. Ehkki Kati pesi riideid sageli ning püüdis neid alati ka hoolikalt tuulutada, imbus kuskilt ikka neisse noid lõhnu, mis tüdruku arvates ta muust maailmast nagu erinevaks muutsid. Ega kohmetu käituminegi teda just veetlevamaks teinud. Kati andis endale sellest täiega aru, kuid teistsugust ennast polnud tal kusagilt võtta.

Koolis oli Kati teiste nõökamise ja nokkimise sihtmärk, esimesest koolipäevast alates. Nüüd, bussi sisenedes, tundis Kati kõigi reisijate, õnneks oli neid vähe, uudistavaid ja põlastavaid pilke. Kati ostis pileti ja põgenes kohe bussi tagumiste istmete poole, kõige kaugemasse nurka.

Kott tema käes oli suur ja hiiglama raske, muutes kitsast vahekäigust läbimineku veelgi piinarikkamaks. Siiski oli Kati emale tänulik, et too raatsis sellesse kotti viis liitrit mett ja kümme kana külakostiks panna.

Kui Kati lõpuks kergendustundega toolile potsatas, tundis ta, et oli millelegi peale istunud. Enne selle lähemalt uurimist aga tuli anda Jumalale, mis tolle kohus – bussi peale oli tüdruk ju jõudnud.

“Armas Jumal! Anna neile inimestele andeks nende mõtted ja ära jäta mind, oma last, nende halbade mõtete meelevalda! Taevane Isa, ära lase mul eksiteele sattuda ega kellestki halba mõelda! Aamen!”

Nüüd võis vaadata, mis taguotsa alla oli jäänud. Kilekott? Ja kotis? Eesti kaart ja... “Maaja”. Selle esikaanel ilutses suurte paljaste rindade ja kohevate tumedate juustega kaunis noor naine. Oh pattu!

Ehmunud Kati pani silmad ruttu kinni ja tundis, kuidas ihu higiseks tõmbus. Rutakalt surus tüdruk ajakirja kilekotti tagasi. Kas see ongi nüüd Saatana kätetöö ja kiusamine? Ega keegi ometi näinud?